The role of incumbents in the Dutch energy transition

Dr. Magda Smink Stichting Natuur & Milieu

> I&M Masterclass February 17, 2016

Introduction

- Why does the Dutch energy transition proceed so slowly?
- The Netherlands is one of the most fossil-driven economies of Europe (International Energy Agency, 2014)
- 20% of State budget originates from fossil fuel activities (TNO, 2013)
- Many incumbent actors: oil & refineries, natural gas, energy harbour, energy intensive industry
- How do incumbents influence the energy transition?

Theory: Institutions

- Institutions are the rules of the game: they give structure and meaning to how we behave
  - Formal rules and regulations
  - Informal ideas about what is legitimate and logical
- Institutions ≠ organizations
- Institutions are central in sustainability transitions

My data & methods

- Biofuels
- Biomethane: biogas upgraded to natural gas quality
- Bottle deposit system
- LED lighting

- Newspaper articles, policy documents, websites, interviews
- Categorize the data according to types of strategies to influence institutions

You work as Public Affairs agent for a large oil company. Your company wishes to stop the introduction of mandatory biofuel

blending.

What do you do?

1) Cooperating with government

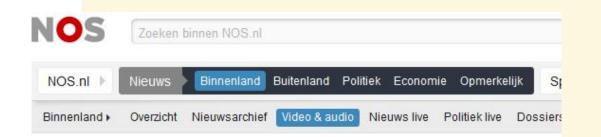
- Incumbents take part in the relevant decision-making ٠ structures
- From a very early stage
- Examples •
  - Formulation of sustainability criteria for biofuels
  - Taskforce Lighting on energy efficient lighting
  - Gas industry wishes to 'think along with government about stimulating policy'
- Fffect •
  - Incumbents influence the broader regulatory framework

2) Providing an alternative

- Incumbents always provide an alternative institutional setup to the current or proposed setup
- Arguing against an institution is insufficient
- Examples
  - Gas industry writes 'Biomethane Action Plan' incl. funding
  - Packaging industry proposes Plastic Heroes system as alternative to bottle deposit system
- Effect
  - Incumbents take the lead in institutional change

"Milieuprobleem dreigt door oude en verwaarloosde boten"

vrijdag 5 juli 2013, 07:12 833 keer beluisterd Duur: 02:28 Bron afbeelding: NOS

AUDIO In de jachthavens liggen zo'n 25.000 oude verwaarloosde boten. Zeil- en motorboten die een grote beurt niet meer waard zijn en waarvan de eigenaar onbekend is. Maar recyclen kost ook geld, al gauw 3000 euro. En dus dreigt er een milieuprobleem. Volgens Gerwin Klok van De Nederlandse Jachtbouw Industrie moet er een fonds komen om verantwoord van de overtollige vloot af te komen. Eva Wiessing sprak hem in een haven. http://nos.nl/audio/5 26123milieuprobleemdreigt-door-oudeen-verwaarloosdeboten.html

"Oude bootjes zijn afvalprobleem"

vrijdag 5 jul 2013, 01:41 (Update: 05-07-13, 18:38)

Veel havens hebben afgeschreven bootjes liggen

NOS

In en rond Nederlandse jachthavens liggen zo'n 25.000 verwaarloosde zeil- en motorjachten. Niemand kijkt er naar om en het aantal groeit snel. Brancheorganisatie Nederlandse Jachtbouw Industrie zegt dat de eigenaren vaak niet te achterhalen zijn, of ze hebben geen geld om hun schip te laten afvoeren en te slopen. "We stevenen af op een groot milieuprobleem", zegt bestuurder Gerwin Klok.

In de jaren 70 zijn tienduizenden jachten gebouwd die nu aan het eind van hun levensduur zijn. De meeste van die boten staan al jaren te koop, maar kopers zijn er niet of nauwelijks. En de schepen zijn zó weinig waard dat opknappen geen zin heeft.

Fonds

Havenmeesters weten niet wat ze ermee moeten. "Dit is heel erg en het kan nog erger worden", zegt Jos Walther van Watersportvereniging het Nieuwe Diep, bij Amsterdam. "Mensen hebben bijna geen geld en ook door overlijden blijven boten hier jaren liggen."

De Nederlandse Jachtbouw Industrie pleit voor het oprichten van een fonds, betaald door de overheid en de industrie, om de jachten verantwoord te laten slopen. Volgens Klok is dat belangrijk voor het milieu: "Deze kunststof vergaat niet. Je blijft er tot in lengte van dagen mee zitten".

Daarnaast is sloop goed voor de industrie want Klok verwacht dat er meer nieuwe jachten verkocht zullen worden als veel oude jachten opgeruimd zijn.

"Vuil metro kan gevaar worden"

dinsdag 13 mei 2014, 15:27 (Update: 13-05-14, 19:07)

Vuilnis op Amsterdam Centraal door de staking van de schoonmakers ANP

De gezondheid van metroreizigers in Amsterdam loopt gevaar als de staking van schoonmakers niet snel wordt beëindigd. Daarvoor waarschuwt vervoerder GVB.

Het vuil in de metrostations in de hoofdstad hoopt zich steeds verder op. Door de staking wordt er op treinstations en in treinen al weken <u>niet goed schoongemaakt</u>.

Het GVB waarschuwt ervoor dat de toenemende vervuiling binnen afzienbare tijd een serieuze bedreiging vormt voor de volksgezondheid en veiligheid.

3) Framing their interests (1)

- Framing: "Depicting something as (un)desirable to the • widest possible audience"
- Translate private interests into public interests
- Examples •
  - Oil industry refers to government's concerns about sustainability of biofuels
  - Gas industry highlights energy efficiency and economic potential of biomethane
- Effect ٠
  - Frame resonance > legitimacy

3) Framing their interests (2)

- Incumbents steer attention to particular aspects, thereby downplaying other aspects
  - Positive aspects of desired e.g. technology contrasted with negative aspects of other technology
- Examples
  - "Biofuel tax exemptions are too costly for the government"
  - "Biomethane will strengthen the Netherlands' competitive position"
- Effect
  - Blurred comparison of alternatives

4) Commissioning research

- Incumbents commission research at respected institutes
- Research outcomes are used in framing and policy discussions
- Examples
  - Oil and automotive industry show that biofuels lead to higher emissions
  - Gas industry shows that biomethane is cheaper per kWh than wind energy
- Effect
  - Research outcomes create legitimacy for actor's preferred alternative

5) Speaking through the media

- Incumbents influence public opinion during policy windows
- Examples
  - "Biofuel import results in Dutch tax money flowing abroad"
  - "Consumers are responsible for plastic bottles in litter"
- Effect
  - Policy makers' options for legitimate policies are being formed/ limited

Summary

- 1. Cooperating with government
- 2. Providing an alternative
- 3. Framing their interests
- 4. Commissioning research
- 5. Speaking through the media

>> Influence institutions

Intermezzo – Technical standards

- Apart from public policy, technical standards are an important part of regulatory frameworks
- Technical standards are set by interested actors in standardization committees
- Incumbent actors are strongly represented in these committees and are thus able to set technical standards according to their preferences
- This may have consequences for innovation etc.

Beleidsaanbevelingen

- Wees bewust van het subtiele effect van lobby
  - Schrijf voorafgaand eigen ideeën op
- Nodig een palet aan inputgevers uit
  - Hoe waarborgen?
- Houd kennis in huis
  - Koers bedrijf inschatten: versnellen of meestribbelen?
  - Kennis van l<mark>ogica in sector</mark>

Discussie

- Hoe zou beleid waakzaamheid t.o.v. lobby kunnen bevorderen?
- In hoeverre is wetgeven nog mogelijk in een tijd van convenanten en publiek-private samenwerking?
- Waar loopt de grens tussen beïnvloeding en corruptie?

Thank you!

PhD thesis available at: <u>https://e-pubs.nl/#epub_237</u> Email: <u>magdasmink@gmail.com</u>

Book tips

- George Orwell (1945), Animal farm
- Oreskes & Conway (2010), Merchants of Doubt
- Herman & Chomsky (2002), Manufacturing consent
- Mooney (201<mark>3), The Republican brain</mark>
- Jeremy Leggett (2014), The energy of nations
- Timothy Mitchell (2012), Carbon democracy
- Juliet Schor (2013), True wealth
- Joris Luyendijk (2011), Je hebt het niet van mij, maar...

